І. 36. (831). Львів, субота дня 16. лютого 1918. Рік IV.

УКРАЇНСЬКЕ СЛОВО

Ціна примірника 16 сот. На провінції 20 сот.

політична, економічно-суспільна й літературна часопись. (Редакція: Руська ч. 3).

Виходить що дня рано кромі понеділка

Умови передплати у Львові:		В краю і державі:		За границю:	
На рік	44·— К.	На рік	56·— К.	В Німеччині	56 мар.
„ півроку	22·— „	„ півроку	28·— „	В Америці	26 док.
„ чвертьроку	12·— „	„ чвертьроку	15·— „	В инших державах	84 фр.
„ місяць	4·— „	„ місяць	5·— „		

Ціна оголошень: Стрічка двошпальтова або її місце 60 с, в надісланім 1 К. в оповістках 1·50 К, в редакційній части перед або по новинках 2 К. Некрольоґія 2 К. Слова товстим друком подвійно. Оголошеня на суботу і неділю подвійно. Постійні оголошеня за осібною умовою.

О що розходить ся?

Поляки — властиво кажучи: польська інтеліґенція — підняли нечуваний рейвах. О що-ж розходить ся? Формально — о Холмщину та Підляше, староукраїнські землі, які в хоробливій польській фантазії перемінились в польську землю. — По правді одначе увесь той польський ґвавт має цілком иншу ціль — а нею є східна Галичина. Формально падуть тепер польські громи на Черніна та Кільмана, на Австрію та Німечину, до котрих тепер обертає ся плечима і та жменя адгерентів осередно-державної орієнтації, що тримала ся „Now-ої Reform-и“ та „Gazet-и Porann-ої“. По правді-ж увесь рух орґанізує ся проти нас, проти Українців, а ціллю його: злобутє відплати за Холмщину Східною Галичиною. — Вимірене справедливости Холмщині вивабило з душі польського інтеліґента, вихованого на канібальській пресі та так само канібальськім „Ogniem i mieczem“ ненажерну, вічно голодну та хищну шовіністично-імперіялістичну звірюку, що попадає в стан крайного подразненя, коли її добича вириваєть ся їй з рук. Отся хищна звірюка держить ще в своїх лабетах чотири міліони галицьких Українців і скаженіє на думку, що і сі можуть їй вирвати ся, що вона не буде могла більше жити їх соками, їх кровю і потом.

Так! Отсї пароксизми національного шалу се вибухи здетермінованого польського інтеліґентника, що дотепер розпирав ся на плечах українського хлопа, авансував коштом кривди своїх українських колеґів, загарбував львину пайку з державного і краєвого буджету Галичини, жив, ріс, товстів, панів, ситив ся, нажирав ся. Перспектива, що те все може одного гарного дня вірвати ся, мучить ум та револьтує серце кожного польського гофрата, що має синів практикантами намісництва чи авскультантами судовими у схід. Галичині, кожного директора безчисленних польських по язиці а жидівських по складі учеників ґімназії у східній Галичині, що дріжить о те, аби ті ґімназії не стали часом коли українськими. А до того старопольська амбіція! Деж ту стерпіти, щоби ті самі пани, що не хотіли слухати укр. мови в уряді, могли коли небудь урядувати по українськи! Ось о що розходить ся!

Вилазить се наче шило з мішка з заяв та всеї акції Поляків. Проф Старжинському особливо не подобалось те, що західна границя України доходить до того місця Сяну, де в Галичині зачинає ся українська територія. Він не ворожить з сего добра. Reformi не подобалось, що загалом, не питаючи Поляків забрано їм нещасну Холмщину з кіґтів і вона боїть ся, що се лише початок „дальших ударів“. „Kuryer Lwowski“ взиває, шоби дня 18. с. м. (в понеділок) станули не лише всі варстати, зелізниці, школи, але і уряди. „Перед-усім шефи урядів повинні дати примір, як треба розуміти національні обовязки“. Рішено не видати в понеділок навіть урядової „Gazety Lwowsk-ої“ — „Всї міські склепи мають бути замкнені“ — Чиж не є те, о що йде? Чи можна мати дві думки, куда зміряє той піврядовий терор під боком п. намісника? Що мають уряди, школи та зелізниці Галичини, і то Східної, до діла з польськими апетитами на Холмщину та взагалі на укр. землю.

На отсю проти нас, на загарбанє нашої землї, вимірену півурядову акцію ми не можемо мовчати. Наші посли повинні і в намісника Ексц. ґр. Гуйна і у Відни, у центрального правительства, зложити рішуче застереженє проти ширеного терору з гори та проти півурядової аґітації. А наша суспільність також не сміє мовчати! Чи треба нашій громаді аж удару довбні по голові, щоби зрозуміла, що зачинають наші непрошені опікуни. Їх ціль — викликати враженє, що вся Галичина протестує проти прилученя Холму до України, що отже вся Галичина є польська! А наша громада затирає руки, що в Берестю підписано кусень паперу, де Холм признано (покищо теоретично) українським та не протиділає ні кивненєм пальця польській роботі на нашій землї. Боїмо ся, щоби отсе затиранє рук нашої публики не замінилось скоро на рванє собі волося з голови.

Поляки кричать на ввесь сьвіт, що їм страшна, нечувана, дика, варварська кривда, бо має ся їм відобрати добичу з рук. А що робить наша дрімуча громада? Крім депеші У. П. Р. до цісаря, крім заяви Народного Комітету та заяви і депеші зборів Українців міста Львова все благоденствуючи та спочиваючи на лаврах мовчить! Що роблять наші міста? Що наші славні орґанізатори? Чи чекають розказу зі Львова? Чи нема в них власних голов? Що заявили на те все, що дієсь наші повітові орґанізації? Чи знає світ, чи знає Відень, чи знає монарх, що вони думають, що відчувають, чого сподівають ся? Відень засипаний польським криком, а наш край радуєсь та... мовчить. О! бездонна наївности та інертности українська!

Тож не пора мовчати! До діла, до акції, до протиділаня! Нехай світ знає і нехай у Відни знають, що думаємо та коли і як можуть там на нас числити. А в краю протиділаймо польському терророви і не даймо ся загнати під його команду. Особливо відносить ся се до української державної скужби, зелізничників, почтовців, учительства, урядників то що. Не спім — бо хвиля рішаюча!

Польський ґвавт!

Поляки горячать ся дальше. Заключенє мира з Україною і привернене праукраїнської области Холмшини і Підляша українському народови приводять їх просто до божевіля. В одній хвили з загорілих австрофілів поробились вірними сторонниками антанту. Провід розяреної Польонії обняли звісні москвофіли: Витовт Чарторийський, Ґломбінський і Скарбек. Нехай би собі гороїжились панове імперіялісти як приватні горожани, але вони втягають до своєї акції навіть офіціяльні інституції. Львівський утраквістичний університет оголошує також протест проти мира, і то ще в якій формі! Ми мусимо проти сього рішучо запротестувати, шоби урядові утраквістичні інституції підпирали своєю повагою польську дурійку. Українські університетські професори повинні також забрати в сїй справі свій голос!

Протест львівського університету.

Зміст протесту львівського університету такий:

Берестейський договір противить ся непередавненим правам Поляків і їх найсвятійшим почуваням. Кровавий біль і жаль переймає польські серця до глибини. Берестейський договір нарушує східні границї польського конґресового королївства, загварантовані віденським конґресом, кпить собі з прав і з власти самостійного польського королївства і з клича мира без анексії. Берестейський договір представляєть ся насильством доконаним підступно на Поляках, зрадливим запроданєм значної части прастарих польських земель і польського населеня. Се новий розбір Польщі, се кроваві кпини з елементарних засад міжнародного права. Але сей розбір Польщі не є на щастє довершеним фактом. Є ще конгрес. На нім польська кривда мусить бути направлена.

Протест польської академічної молодїжи.

Подібний, тільки ще острійший протест проти Берестейського мира ухвалила на своїх зборах польська академічна молодїж. Ріжниця також в тім, що коли панове професори плакали тільки над холмською землею, то панове студенти анектували для своєї держави також Волинь і Поділє... Рівночасно ухвалили польські академики „hołd“ чеському послови Странському, — в якім заявляють ся горячими другами Чехів і щирами славядофілами. Чи однак Чехи в сю польську приязнь повірять, дуже сумніваємось. Справи голосованя польських послів проти чеської школи у Відни Чехи певно не забули. І Словінці памятають становище Поляків супроти ґімназії в Цілї. Пощо то пускати комусь блахмана?

Польські „фільозофи“ також протестують!

Не забракло між обуреними і польських „фільозофів“. І вони на своїх зборах дня 12. ухвалили свій „фільозофічний“ протест „проти ґрабєжи“, яка „єст поґвалценєм етикі (!) і права“.

Що говорить Варшава?

В Варшаві якось неясно. З несконфіскованого заголовка „Gazety wiecz.“ довідуємось, що в Варшаві мало місце „вибіцє шиб в „пржедставіцєльстві австро венг.“

Близші подробиці про се „вибіцє шиб“ сконфіскувала нечемна прокураторія. Дальше довідуємось, що в Варшаві „народова жалоба“, що там по улицях міста ходять собі густо „пруске пєше і конне патролє“, що урядники зняли уніформи (страх!), що у ґр. Островського відбули ся збори полковників (скільки їх є?) „польскєго войска“ (де воно?).

В Кракові „страж обивательска“.

В Кракові заведено „страж обивательску“, зложену з 800 люда, яка заступає австрійських поліцаїв...

Про дальший польський ґвавт будемо ще мати нераз нагоду писати.

Найбільший буде — здасть ся — в понеділок, в день загального „польського страйку“.

Україна опорожнила Броди.

ВІДЕНЬ. (Ткб.) З воєнної пресової кватири доносять: Після артикулу II. уступ 6 заключеного з Україною договору, що привертає що до границь між Австрією й Україною status quo ante, ввійшли наші війська до Бродів.

Вмашеровуючий курінь стрільців повитав торжественно посадник міста Бродів в присутности ради 10-ої української дивізії, а також населенє не допустило, щоб австро-угорським військам забрало найсердечнійших маніфестацій.

Через се мирне обсадженє Бродів, є послідне більше місто в Східній Галичині в австро-угорських руках, перебувши від послідних днів липня 1916 під російським панованєм.

Похід большевиків на Україну.

Евентуальна поміч осередних держав.

КЕЛЬН. — „Kölnische Volksztg.“ каже: Постанова большевиків має для осередних держав, головно для Австро-Угорщини незвичайно небезпечне значінє; вже надійшли певні вісти, що большевики роблять вже пересуваня військ, щоби їх кинути проти України. Похід Троцького з увільненими військами проти України означає найбільшу небезпеку для нової української держави. На міродатних місцях не годять ся на те, щоби Троцький в той спосіб відобрав овочі мира з Україною, отже тому не є виключене, що наради в головній німецькій кватирі принесуть дуже важні рішеня і що з німецької й австро-угорської сторони сейчас мусить ся зачати операції на великоруськім фронті, щоби перешкодити побіді большевиків над укр. правительством.

Українські війська з кавказького фронту.

СТОКГОЛЬМ. Перевезенє до тепер на кавказькім фронті стоячих військ морською дорогою з Трапезунту до Теодозії є вже в ході. Ті війська будуть з півдня післані на большевиків. Місто Винницю, в подільській губернії, важний зелізничий вузол, відібрали большевикам повертаючі з фронту війска.

З Росією — сталий розем.

СТОКГОЛЬМ. (Ткб.) Каменев застерігаєть ся проти слова „заключенє мира“, ходить лише о сталий розем. „Ми не могли — сказав він — змусити Німечину приняти наші умови що до окупованих провінцій над балтійським морем, бо ми не мали ніяких військових арґументів. Ми нічого не підписали, ми маємо на загальний мировий конґрес вільну руку.“ Впрочім Каменев вірить, що скріпленє західного фронту Німцями є пресією проти антанти, щоби вона поважно подумала про мир.

Росія оголошує державне банкротство.

ПЕТРОГРАД (Ткб.) Слідуючий декрет з 3. с. м. про уневажненє державних позичок, принятий на засіданю центральної виконуючої комісії, оголошуєть ся:

1. Всі державні позички, які затягнуло правительство російської буржуазії, від 1. ст. ст. грудня 1917. уневажнюєть ся. Грудневі купони вже не платить ся.

2. Так само є неважні всі ґарантії, які те правительство дало на позички всяких підприємств.

3. Всі заграничні позички уневажнюєть ся безумовно і без виєму.

4. Короткоречинцеві облїґації остають в силї, процентів не платить ся, самі облїґації є важні як кредитові білєти.

5. Менше засібні горожани, котрі мають уневажненої внутрішної позички до 10.000 рублїв, будуть відшкодовані удїлами нової позички російської соцялїстичної федеративної републики.

6. Вкладки в державних щадницях і їх відсотки є ненарушимі. Уневажнені позички, які належать до щадниць, переносить ся на кредит републики.

7. Про відшкодованє товариств і тим подібних випрацьовуєть ся спеціяльні постанови

8. Провід лїквідації позичок має найвисша народна господарська рада.

9 Виконанє є задачею державного банку.

10. Стверджен̂є менше засібних наступить осібними комісіями. Ті мають право вповні занулювати ощадности, які добуто не працею, навіть хоч вони не переходять суми 5.000 рублїв.

Нові републики.

СТОКГОЛЬМ. „Почта“ доносить, що в Ташкенті торжественно проголошено самостійність Туркестану. Як товпа звільнила від большевиків замкнених юнкрів, виступила червона ґвардія, з чого вивязала ся страшна битва. Трох туркестанських ґенералів і одного полковника вбито. Червона ґвардія допускала ся страшних вчинків. В більшости міст Туркестану проголошено републику. Магометанському послови до другої думи інжінєрови Тімішбеєву поручив центральний комітет утворити кабінет. Большевики оклика-ли його протикандидатом якогось Цвілїнґа, про котрого всякі антатські часописи, між ними „Temps“, твердять, що він був свого часу царським тайним аґентом і членом охрани.

СОФІЯ. (Ткб.) Офіціяльні „Воєнні Ізвестія“ доносять з Бабадагу з 9. с. м.: Турецька-татарська република Волга-Урал проголосила ся автономною. Вона має обнимати ґубернії Урал і Казань і частину ґубернії Самара далї Оренбурґ і Перм.

Переговори в нїмецькій головній кратирі.

БЕРЛЇН, 14. лютого (Ткб) Вечірні дневники доносять згідно, що переговори в головній кватирі, де є канцлєр, віцеканцлєр і державний секретар для заграничних справ довели до повного виясненя пониманя, до повної згоди між військовою і політичною управою.

Вільзон дасть благословенство?

ЖЕНЕВА. „Herald“ доносить з Нового Йорку: Президент говорити ме на конґресі в посольстві про заключенє мира з Україною, о скільки в нім проявляєть ся право самоозначеня освободженого народу.

Шестий розбір Польщі.

Як звісно ґенерал Гофман, домагаючись признаня репрезентацій населеня занятих областий, покликав ся між ин. на деклярацію Литовської краєвої ради з 11. грудня 1917. Деклярація та була держана в тайнї. Звучить вона ось так:

„І. Литовська краєва рада, узнана Литовцями в краю і за границею одиноким уповажненим представництвом литовського народу, проголошує на основі признаного міжнародним правом самоозначеня і на основі постанови литовської конференції, що відбула ся у Вильнї від 13. до 23. вересня 1917 р., віднову независимої литовської держави зі столицею Вильном і розвязанє всіх державних звязий, які істнували між ним і иншими народами.

II. При твореню тої держави й для охорони його інтересів підчас мирових переговорів Литовська краєва рада удаєть ся до нїмецького цїсарства з просьбою о поміч і опіку. З огляду на інтереси Литви, що вимагають тревалих і близких взаємин з нїмецьким цїсарством, заявляєть ся краєва рада за вічним, сильним союзом литовської держави з нїмецьким цїсарством, який повинен знайти в своє здійсненє головно в конвенції військово-комунїкаційній і спільности цловий і монетарній“.

Отже перша частина сеї декларації каже недвозначно, що Литва зриває всякі зносини з Росією й Польщею. Тепер має бути змінена також друга часть сеї декляра-ції — і сими днями належить сподїватися проголошеня зовсїм независимої литовсько-білоруської держави. На днях маєть ся відбути в Ковні зїзд, на який запрошено й Білорусинів. Литовська рада означила вже, які теріторії має обнимати литовсько-білоруська держава. Занимати ме вона цїлу область окупації Обер Ост і південні повіти Сувалків і Білосточини. Границя має йти через Сувалки, і Сокілку далї границею біловеської пущі, потім на захід від Баранович через Слонїм до фронту і границї Курляндії. Литовська краєва рада має бути перетворена. Складала ся вона до тепер в дійсности з Литовцїв, Білорусинів і Жидів, бо Поляки з засади абсентували ся. Тепер вони певно старати ‘муть ся довести до „унії“ з Польщею.

Як бачимо Литовцї і Білорусини творять самостійну державу, незалежну нї від Росії, нї Польщі нї навіть Німечини. Росія і Німечина з сим відразу погодять ся, та Поляки, що так вперто держать своїх „історичних“ прав підіймуть знов ґвавт на алярм та роздирати-муть ризи над шестим розбором Польщі. Вже тепер видно, що рух серед Литовців та Білорусинів їм зовсїм не по нутру і певно розвинуть ся всї інтриґи, щоби підорвати значінє литовського представництва. Але як се їм не вдасть ся, тоді „шестий розбір Польщі“ буде фактом доконаним та буде причиною свіжої „народової жалоби“.

В справі кредитів на весняні засіви.

Галицький - Воєнний - Заклад - Кредитовий повідомляє рільників повітів, освободжених в р. 1917 з під російської інвазії що на переведенє сегорічних весняних засївів в тих повітах буде удїлювати зачетів і то на таку найбільшу скількість гектарів, яка в р. 1917 задля ворожої інвазії не могла бути обробленою, або на якій земні плоди зїстали знищені.

Зачетів буде удїлювати Г. В. З. К. вже на сам намір засїяня а жаданий зачет буде виноснти по К. 80. — на оден гектар рілї, призначеної на колосові збіжа і по К. 120. — на оден гектар рілї призначеної під управу картофель.

Галицький Воєнний Заклад Кредитовий є уповажнений до підписаня цїлої, зглядно відповідної части нинїшної позички на случай колиби зібранє землеплодів в р. 1918. з просторів, на яких обсїянє була призначена нинїшна позичка, стало ся наслїдком евентуально поновної некорисної зміни на північнім воєннім теренї в цїлости або частинно неможливим, що однак інтересований буде обовязаний Закладови доказати.

Премії за сьогорічні весняні засїви не будуть признавані.

О друки належить зголошуватись до дотичних ц. к. Староств, які удїлять інтересованим точних інформацій.

Для усуненя неясности і непорозуміня заявляє Галицький Воєнний Заклад Кредитовий, що о позички засївові весняні 1918 можуть старати ся рільники отсих повітів: Бережани, Борщів, Богородчани, Броди, Бучач, Чортків, Городенка, Гусятин, Калуш, Коломия, Косів, Надвірна, Печенїжин, Підгайцї, Рогатин, Снятин, Станиславів, Тарнопіль, Товмач, Теребовля, Залїщики, Зборів і Золочів.

НОВИНКИ.

— Тим. Органїзаційний Комітет Українцїв м. Львова збираєсь сегодня о год. 6. вечером на „Бесїдї“.

— Рішучо застерігаємось проти терору. Передучора — як нам доносять — впала купка

польських леґіоністів, що „воюють“ на львівськім „фронті“, до льокалів т-ва ім. Лисенка, принявши грізну поставу та грозячи баґнетами, змусили присутні учениці і учителя до занехаяня відбуваючої ся там науки танців. Вчера знов явило ся кількох таких-же героїв в дівочій школі укр. педаґоґічного товариства та заповіли, що в понеділок школа мусить бути замкнена, бо „inaczej to policzymy się“. Довідуємо ся дальше, що такі самі терористичні „патрулї“ ходять по цілім місті, особливо по жидівських склепах, та заповідають, що в понеділок усі відслонені вистави будуть здемольовані. — На зелізниці аґітують наставники серед служби і по варстатах, аби в понеділок „страйкувати“. Українцям, яких там перевага, грозять, що їм „попамятає ся“, як не угнуть ся перед терором. Проти отсего терору рішучо застерігаємо ся. Населенє Львова вдоволене з мира, а то, що Холм припав Україні, болить може дві-три тисячки польських шовіністів, але не болить польського робітника анї жидівського купця, які інакше дивлять ся на сю справу. Тим менше ми, Українці, можемо позволити на те, аби польські леґіоністи чи студенти, підбурені пп. Ґломбінським і Скарбком, тероризували наші діти по школах, впадали до наших льокалів і т. п. — Якжеж державні орґани, стосуючись до рецепти дра Світальського, думають стати на услуги польського терору, то укр. населенє буде мусіло хопитись самооборони.

— **До наших писмеників.** З ініціятиви укр. товариств у Львові роблять ся приготованя до урочистого обходу свята Української Републики, яке має відбути ся в середині марта. Між иншим плянуєть ся виданє відповідних брошур, а передовсім святочної одноднївки. В справі сих видань Літературно-публіцистична Секція Комітету Свята віднесла ся листовно до всїх наших писмеників і артистів з просьбою взяти в них участь. Як би з якої причини хтось з шан. писмеників і артистів не одержав запрошеня, просить Секція сею дорогою о присилку їй своїх прозових і поетичних утворів, а також музикалій, які підходилиб своїм змістом під бажаний тон задуманого обходу. Для одноднївки пожадані, розуміє ся, твори невеликих розмірів.

Всї твори будуть ремуноровані, речинець для надсиланя означуєть ся з кінцем лютого. Посилати треба на адресу голови Секції дра В. Щурата, Львів, ул. Чарнецького, ч 26. — За Секцію секретар Вол. Дорошенко.

— **Справа полонених.** З Відня доносять: Супроти надвичайного занепокоєня широких верств населеня в справі положеня воєнних полонених з того приводу, що не дійшло до формального мирового договору з Росією, оголошуєть ся урядово в справі дотеперішного стану полонених в Росії: Компетентні власти ведуть інтензивні переговори в справі воєнних полонених. Переведені договори уможливлять в короткім часї поворот деяких кляс полонених можливо в великій скількости. Військова управа увільнить російських полонених тільки в такій формі, яка буде відповідати російським зарядженям. Військова управа не трактувала сеї справи ніколи по бюрократичному, але працює від довшого часу над тим, щоби воєнні полонені не були без опіки. Предвиджено також приготоване відповідних фондів на удержанє полонених в околицях, де панує голод, і створено технічні орґанізації, що мають прискорити поворот полонених до вітчини.

— **Із містерій львівської цензури.** В передучерашнім „Укр. Слові“ хотіли ми подати за віденськими дневниками чутку, що Німечина узброює 400.000 українських полонених і віддає їх до розпорядимости Україні. Сю вістку цензура нам зчеркнула. Між тим ту саму вістку принесла позавчера також преса краківська, а вчера майже вся преса львівська. Запитуємо пп. львівських цензорів: Як ми маємо собі пояснити отсю їх печаливість про се, щоби „Укр. Слово“ часом не випередило других ґазет якими донесенями? Яка була рація конфіскувати се донесенє в „Укр. Слові“, коли воно оббігло майже всю австр. пресу та могло опісля появитись в других львівських дневниках? А вкінци ще одно: Яка мериторична рація казала бистроумним панам цензорам зчеркнути ту так „небезпечну“ вістку? Все те остає для нас тайною під семи печатями — так само, як та холоднокровність, з якою тіж самі пани цензора приглядають ся, як від кількох днів підбурює ся щоденно одну часть населеня до уличних ексцесів. Ale to co innego!! На теж пани-цензори є Поляками; а недаром др Світальський на вшехпольськім вічу взивав весь урядовий апарат Галичини, остаючий в руках Поляків, станути на услугу польської авантури за непольську землю.

— **Полонені 55 полку піхоти.** Знакомих і кревнякі полонених жовнірів 55 полку піхоти упрашаєсь о подане імени, назвиска, місцевости замешканя і послїдної почти найблизшого кревного до Заряду видавництва воєнного Альбуму 55 п. п. Більсько, (Bielitz, Bahnstrasse 17).

— **„Берестейський мир є соромом для Австрії“.** „Głos Narodu“ доносить: Супроти ґратуляційної телеґрами, яку іменем посольської палати з нагоди заключеня мира вислав до цісаря президент палати др Ґрос, пос. Гале вислав до дра Гроса таку депешу: „Протестую проти ґратуляційної телеґрами, яку Ви вислали іменем посольської палати до цісаря з нагоди заключеня договору в Берестю, бо сей договір є соромом для Австрії“.

— **Галицький Воєнний Заклад Кредитовий** подає до відома, що по конець січня 1918 р. уділив промес позичкових: інституціям фінансовим на 78,198.432 кор., властителям дібр табулярних на 199,278.350 кор., посесорам 7,883.000 кор., селянам 35,015.410 кор., властителям домів 18.722.115 кор., купцям, промисловцям і реміснинам 22,537.300 кор., вільним званям 1,117.00 кор.

Рівночасно подає ся до відома всїм інтересованим, що удало ся Закладови виєднати від Міністерства скарбу зачисленє повіту заліщицького до тих повітів, в яких уділювати може позичок без всяких обмежень. Також що до міста Тернополя і західної части повіту Тернопільського наступила деяка пільга, а іменно, що навіть в пасї лежучім близше як 20 км. від лінії боєвої буде Заклад уділювати позичок, о скільки уділенє їх лежить в інтересї загальнім (урухомленє господарств рільних, промислів конечних у відбудові краю, апровізації і т. д.).

— **Що робить Падеревський?** З Вашинґтону доносять, що Іґнаци Падеревський став приватним секретарем американського полковника House і приготовлює цїлий матеріял до польського питаня на мировий конґрес.

— **В справі реквізицій** заряджених командою II. армії комунїкує „Сільський Господар“:

В наслїдок зажалень на заряджені реквізиції худоби в повітах положених в области II. армії, інтервенїював в дни 9. лютого с. м. п. ґенер. секретар Товариства „Сільський Господар“ у ґенерала інтендентури II. армії. Вислід інтервенції слїдуючий:

Від падолиста минувшого року до місяця лютого 1918 одержала інтендентура II. армії 13.900 штук худоби різної на прожилене війська менше як було законтрактоване.

Не могучи сего робити дальше задля ослабленя армії зарядила розпорядженєм з дня 29. січня 1918. ч. 4,100 реквізицію трех процент теперішного стану худоби в повітах на своїй области виключивши від реквізиції виразно корови тільні і корови, котрі є одинокими на господарстві.

Крім того зарядила команда армії, щоби староства розділили припадаючі на їх повіти контінґенти на громади та зарядили їх відставленє.

Команда армії надіяла ся, що на сїй основі узискає запровіянтованє армії на цїлий оден тиждень та що одержить в тім часї належні їй контінґенти худоби різної з прочих коронних країв і з Західної Галичини.

Як се зарядженє армії виконують поодинокі староства, доказом най послужить слїдуючий обіжник ц. к Староства в Бучачи до громад: Ц. к. Староство в Бучачи дня 3. лютого 1918 ч. 3343 Реквізиція худоби для II. армії. В наслїдок телеґрафічного розпорядженя ц. і к. II. армії з 29/I. 1918. Ч. 4100 поручаю зверхности громадській, щоби дня 12/II 1918 о год. 9. рано доставила до Монастириск (торговиці горішні) в сю худобу рогату тамошної громади і обшару двірського з виїмкою коров тільних, телят, худоби хорої і неспосібної до згону. За точне доставленє худоби до означеного місця роблю Пана Начальника громади особисто відвічальним. Пан начальник громади мав особисто на місци явити ся і зголосити ся з виказом доставленої худоби у делеґата ц. к. Староства. Слїдує підпис.

З сего обіжника виходить, що Староство мобілїзує цїлу худобу і віх людий в повітї та заряджує масовий згін, щоби опісля вибрати кількадесять штук. Таке поступованє спричинило в повітї панїку, особливо, що сей повіт лежав на боєвій лінії і є цїлком знищений.

Імовірно, що таке саме діє ся і по инших повітах.

Головна причина тих реквізицій лежить в тім, що західні коронні краї, а передовсім Західна Галичини, ратуючи свій стан худоби, не доставляють армії припадаючих на них контінґентів, а армія не могучи допустити до голоду серед війска заряджує такі реквізиції і певно дальше буде заряджувати у власних повітах, котрі вже й так найбільше потерпіли через війну і в котрих худоби вже майже нема.

Одинокою інстанцією, котра в тій справі може щось зробити є начальна команда армії, яка повинна ужити відповідного натиску на Міністерство рільництва „Уряд виживленя“, а через них на коронні краї, щоби припадаючі на них контінґенти дійсно армії доставляли.

Належить надіяти ся, що сею справою займе ся наша Парляментарна Репрезентація.

ПОМЕРЛИ.

О. Віктор Крвавич

парох в Яжові старім, заосмотрений Найсвятїйшими Тайнами, упокоїв ся дня 10-го лютого 1918-го року, в 47-мім роцї священства, проживши 75 літ, полишаючи щирий жаль по собі так у парохіян як також між сусїдами. — Покійний не любив розголосу, однак не бракло його при нїякім народнім дїлї, де би він лептою а принайменше добрим словом не причинив ся.

Похорон відбув ся при численній участи народу та духовенства на місцевий цвинтар дня 14. лютого 1918. — В. Й. П.

ОПОВІСТКИ.

Субота, 16. лютого 1918.

Нинї: 16. лютого: греко-кат. Сим. і Анни, римо-кат. Юліянни.

Завтра: 17. лютого греко-кат. 32 Н. по З Св., римо-кат. Н. Чорна.

| Приватні іспити за I. піврік шкільного року 1917/18 відбудуть ся в часї між 20. а 25. лютого, а вступні між 2. а 8. марта.—Дирекція ц. к. ґімназії Франца Йосифа в Тернополи.

Книжки — се новий світ!

(Далї.)

Треба виказувати молодїжи, що в нас є могутнїйша сила, як ум, а се власне душа, яку Morn називає „спячою королївною“ Mulford виказує невисказані сили, Maeterlinck каже, що се „шалена могучість“ і „що в нас є много країн більше плодючих, глибших і цікавійших, як країни самого розуму“. Треба, щоб молодь навчила ся бачити, що „віра випливає з знаня, і знанє з віри“, що нема нїякої борби між вірою і наукою, як сего хоче Дрепер, а яким так переймає ся наша молодїж та за точку амбіції ставляє собі як найскорше пізнати сю книжку. Треба, щоб противні Дреперови книжки навчили молодь узнавати найвищу Інтелїґенцію, яка радить світом-Бога, щоб навчили молодь, що відкидуванє віри і релїґії се ще не поступ анї культура, хоч воно модне і вигідне. Треба виказати, що найбільше просвічені люди свого часу, як Newton, Pascal, Bossuet, Linné, Racine, Fenelon, Turenne вірили в Бога і шанували релїґію, лиш у пересїчних, як каже Vauvernagues хто злегковажить релїґію, вже зачисляє себе поміж вищі уми“. Що люди віруючі і люди релїґії не все відповідають ідеалам людий і стоять з ними в суперечности, се не уповажняє нас ще до нехтованя релїґії.

Бо скажу знов вище згаданим мислителям „Коли одна часть людий доходить до точки кульмінаційної в просвітї, знаню, тонкости, а друга в наших очах позістає варварською, а однак се явище не каже нам легковажити просвіти, знаня“. Або чи злегковажимо культуру тому, що найбільші культурні народи

землї показали ся варварськими у сїй війнї? Чомуж лише религію так скоро відкидаєм і легковажимо, хоч її вплив найкращий і наймогутнійший у житю людини — отже і людства?

„А на розцвіт людської культури складаєть ся не лише образований ум, естетична вражливість на красу, але і віра і надія і любов, чисте серце, пошана для чесноти, охочий дух до посвяти і захват, який Goethe уважав за найсвятїйще з чувств чоловіка“. Кождий, хто думає творити собі якусь теорію житя. Молодїж зачинає думати, отже творити, бо „кожда з наших думок є цеглою в будуючій ся нашій судьбі“ (Mulford). Най же сей новий світ подасть молодїжи сильний матеріял до фундаментальної будови сеї теорії, без якої жити годї, а якої часте бурене доводить лише до втрати сил, вкінци до сїрої пустки, в якій житє тратить всяку красу і вартість і в якій никнуть усї приманчивими красками манячі нас ідеали.

„А кождий до щастя потребує краси і свободи житя і не варто сего називати чоловіком, хто не має ідеалів“. — „Бо хоч всїлякі опінії у всїлякі часи кермують світом, то ідеали усе потягають в гору серця і спонукують до великих дїл“.

Се, на мою думку, повинно видавництво для молодїжи глибоко взяти під розвагу.

Бо хоч наша молодь (думаю про молодїж середних шкіл) відбирає у школї виховане религійно-моральне і здавалоб ся вчить ся тих предметів, які повиннїб дати сильний матеріял до будови теорії житя, то офіціяльна наука носить усе пятно офіціяльности, хочби (мимо хибних метод) була подавана найкраще і найздібнїйшими педагогами менше робить вражінє, чим сей свобідний вольний новий світ книжок.

У ньому мусить найти молодь наша всї правди в науковім і критичнім освітленю. Може дізнатись і не поменшить її віри, хиба противно загріє до дальшого студіованя, бо до сего поможе їй сумнівна оцїнка і критика, про яку видавництво для своїх читачів подбати повинно.

(Кінець буде.)

Надіслане.

За сю рубрику редакція не відповідає.

Оголошення.

Загальні Збори

товариства „Народна Лїчниця“ у Львові відбудуть ся дня 19 лютого с. р. о год. 4. по полудни в духовній семинарії при ул. Коперника 36., II. поверх, ч. 44. з таким порядком дневним:

1. Отворенє зборів і відчитанє протоколу;
2. Звіт Надзірної Ради;
3. Звіт Дирекції;
4. Звіт Контрольної Комісії;
5. Вибір президії і членів Надзірної Ради;
6. Вибір членів Контрольної Комісії;
7. Внески і інтерпеляції.

Того дня о год. 8·30 рано відправить ся в семинарській церкві поминальне Богослуженє за члерів і добродіїв Товариства, а з окрема за душу бл. п. Директора Дра Озаркевича, та Богослуженє за добро для всїх членів.

За Надзірну Раду Тов. Народна Лїчниця у Львові 10. лютого 1918

о. І. Рудович, касієр. о. Войнаровский, голова.

Видає і відвічає за ред.: Др. Сидір Голубович. Друкарня Ставропигійського Інститута під управою Ю. Сидорака.